

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvata nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o jezičnoj politici i prevođenju [Poveznica].

Odluka u predmetu 292/2016/AMF o postupanju Europske komisije sa zahtjevom za pristup dokumentima o pokretanju Europskog internetskog forum-a

Odluka

Slučaj 292/2016/AMF - Otvoren 01/06/2016 - Odluka donesena 05/07/2017 - Predmetna institucija Europska komisija (Nije utvrđen nepravilan rad uprave) |

Predmet se odnosio na postupanje Europske komisije sa zahtjevom za pristup dokumentima koji se odnose na pokretanje foruma sa zajednicom pružatelja internetskih usluga u kontekstu borbe protiv radikalizacije i terorizma – Europskog internetskog foruma Komisija je dozvolila samo djelomičan pristup dvama internim bilješkama, smatrajući kako je potrebno zaštитiti i javnu sigurnost i svoj postupak odlučivanja koji je u tijeku.

Ombudsman nije našao elemente nepravilnog postupanja u odluci Komisije kojom zabranjuje puni pristup dokumentaciji u vrijeme podnošenja tog zahtjeva.

Predmet se odnosio na postupanje Europske komisije sa zahtjevom za pristup dokumentima u vezi s pokretanjem foruma sa zajednicom pružatelja internetskih usluga u kontekstu borbe protiv radikalizacije i terorizma – Internetskog foruma EU-a. Komisija je dala samo djelomičan pristup dvjema internim bilješkama, ističući potrebu za zaštitom javne sigurnosti i postupka donošenja odluka koji je u tijeku. Ombudsmanica nije utvrdila nepravilnosti u postupanju Komisije jer je u trenutku podnošenja zahtjeva odbila dati puni pristup dokumentima.

Kontekst pritužbe

1. U siječnju 2014. Europska komisija objavila je Komunikaciju „Sprečavanje radikalizacije do terorizma i nasilnog ekstremizma“ [1] . Suzbijanje ekstremističke propagande na internetu znači

više od zabrane ili uklanjanja nezakonitog sadržaja. Europska komisija najavila je stvaranje „forum sa zajednicom pružatelja internetskih usluga“ („Internetski forum EU-a“ ili „Forum“) s ključnim akterima u industriji. Njegova je svrha bila raspravljati o veličini problema, koracima koje poduzimaju zainteresirane strane i prilikama za bližu suradnju. U skladu s Komunikacijom sudionici Foruma raspravljali bi o širokom rasponu pitanja, uključujući načine na koje se javnosti može olakšati označivanje uvredljivih ili potencijalno nezakonitih materijala, načine promicanja stvaranja internetskih protuargumenata i načine pružanja lako dostupnih alternativnih poruka kojima se potiče kritičko razmišljanje. Internetski forum EU-a održavao bi redovite sastanke na visokoj razini i tehničke sastanke te bi o svojim aktivnostima izvještavao Europsku komisiju. Forum je službeno pokrenut 3. prosinca 2015.

2. Podnositelj pritužbe podnio je nekoliko zahtjeva za javni pristup dokumentima povezanim s osnivanjem Foruma, prvi u travnju 2015. Kao odgovor na to Europska komisija objavila je niz dokumenata kao što su nacrti dnevnih redova za pripremne sastanke i sjednice za podizanje svijesti, zapisnici s pripremnih sastanaka i popratni dokumenti. Također je dala djelomičan pristup popisima sudionika sastanaka.

3. Komisija je u studenome 2015. odobrila i djelomičan pristup dvjema bilješkama:

(i) Obavijest od 10. lipnja 2015. upućena povjereniku u kojoj se traži odobrenje i daljnje smjernice.

(II) Konceptualni sažetak s obzirom na pripremu događanja na visokoj razini za pokretanje Foruma krajem 2015.

4 . Nezadovoljan odlukom Komisije da odobri samo djelomičan pristup dvjema bilješkama, podnositelj pritužbe obratio se Europskom ombudsmanu u veljači 2016.

Istraga

5. Ombudsmanica je pokrenula istragu o zabrinutosti podnositelja pritužbe da je Komisija pogriješila što nije odobrila potpuni pristup obavijesti od 10. lipnja 2015. i konceptualnom sažetku.

6. Tijekom svoje istrage ombudsmanica je primila odgovor Komisije na pritužbu i, nakon toga, primjedbe podnositelja pritužbe kao odgovor na odgovor Komisije. Službe Ombudsmana također su provele pregled relevantnih dokumenata. Pri zaključivanju istrage ombudsmanica je uzela u obzir sve relevantne argumente koje su iznijele stranke.

Odluka Europske komisije da ne odobri puni pristup dvjema bilješkama

Argumenti izneseni Europskom ombudsmanu

7. U svojoj konačnoj odluci o zahtjevu za pristup podnositelja pritužbe Komisija se oslonila na dvije iznimke od javnog pristupa, predviđene pravilima EU-a o javnom pristupu [2] .

8. Komisija se oslonila na odredbu u kojoj se navodi da se javni pristup dokumentima odbija ako bi otkrivanje ugrozilo zaštitu javnog interesa u pogledu **javne sigurnosti** [3] . Prema Komisiji, redigirani dijelovi dviju bilješki izražavaju zabrinutost i istražuju mogućnosti za prevladavanje izazova terorističke propagande na internetu. U njima se upućuje na konkretnе inicijative, teme o kojima će se raspravljati i korake koje treba provesti s ciljem smanjenja internetske dostupnosti terorističkog materijala. Otkrivanje potencijalnih inicijativa koje se istražuju upozorilo bi one koji su uključeni u terorističke aktivnosti ili ih podupiru na internu promišljanja Komisije, što bi pak moglo ugroziti napore Komisije za učinkovito suzbijanje terorističke propagande. Osim toga, objavljivanjem pojedinosti o angažmanu Komisije i suradnji s industrijom mogli bi se predstavnici industrije izložiti prijetnjama terorista.

9. Komisija se također oslonila na odredbu u kojoj se navodi da se pristup dokumentu odbija ako bi njegovo otkrivanje ozbiljno ugrozilo (trenutni) **postupak odlučivanja** institucije, osim ako za otkrivanje postoji prevladavajući javni interes [4] . Komisija je tvrdila da je u trenutku kada je odlučila odobriti samo djelomičan pristup dvjema bilješkama i dalje razmatrala materijalne aspekte koji se odnose na Forum, kao što su njegova nadležnost i usmjerenošć, kao i organizacijske aspekte inicijative, kao što je sudjelovanje različitih dionika. Javno objavljivanje internih razmatranja Komisije ozbiljno bi ugrozilo manevarski prostor Komisije u istraživanju, bez vanjskog pritiska, svih mogućih opcija u okviru (tadašnjeg) postupka donošenja odluka koji je u tijeku. Javno objavljivanje redigiranih informacija u bilješkama obavijestilo bi javnost o internim razmatranjima i preliminarnim razmatranjima prije nego što su ih podijelili s dionicima internetskog foruma EU-a i podržali ih. Time bi se ozbiljno narušilo povjerenje dionika u Forum, čime bi se ugrozila dobra volja tih dionika i njihova spremnost na sudjelovanje u tekućim ili budućim postupcima savjetovanja.

10. Prilikom davanja odgovora u kontekstu istrage Ombudsmana Komisija je napomenula da je prošlo nekoliko mjeseci od osnivanja internetskog foruma EU-a te da je odluku o zahtjevu za pristup podnositelja pritužbe donijela prije više od godinu dana. U međuvremenu je objavila dodatne informacije koje se odnose na Forum. Međutim, to ne znači da procjena zahtjeva za pristup podnositelja pritužbe nije bila točna u trenutku njegova donošenja.

11. Komisija je istaknula i da je podnositelj pritužbe podnio dodatne zahtjeve za pristup dokumentima koji se odnose na internetski forum EU-a, nakon čega je Komisija odobrila pristup dodatnim dokumentima. Podnositelj pritužbe može podnijeti novi zahtjev za pristup, koji će Komisija ocijeniti s obzirom na činjenične okolnosti primjenjive u trenutku podnošenja novog zahtjeva.

12. Podnositelj pritužbe komentirao je odgovor Komisije tvrdeći da mjere o kojima se raspravljalo na internetskom forumu EU-a utječu na komunikaciju građana. Inicijative Komisije u tom području imaju širok utjecaj na ljudska prava, a posebno na temeljno pravo na slobodu izražavanja. Podnositelj pritužbe stoga smatra da za potpuno otkrivanje tih dviju bilješki postoji

prevladavajući javni interes.

13. Podnositelj pritužbe dodaje da je blokiranje ili filtriranje internetskih komunikacija vrlo problematično prema bivšem posebnom izvjestitelju UN-a za promicanje i zaštitu prava na slobodu mišljenja i izražavanja. Jedan od rezultata internetskog foruma EU-a bio je neobvezujući kodeks ponašanja za industriju, koji preuzima vodeću ulogu u brisanju komunikacija s nedokazanim „govorom mržnje”, koji se ne ocjenjuje na temelju zakona.

14. Podnositelj pritužbe tvrdi i da ne može postojati predodžba o stvarnoj prijetnji predstavnicima industrije s obzirom na to da je njihovo sudjelovanje na Forumu (ilustrirano fotografijama objavljenima na njihovim korporativnim internetskim stranicama) bilo javno poznato prije nego što je Komisija donijela odluku o odobravanju samo djelomičnog pristupa tim dvjema bilješkama.

Procjena Europskog ombudsmana

15. Ombudsmanica nije u potpunosti uvjerenja Komisijinim argumentima da bi objava dokumenata znatno utjecala na Komisijine interne postupke donošenja odluka. Međutim, nakon što je pregledala predmetne dokumente, zadovoljna je Komisijinim argumentom prema kojem je objava redigiranih dijelova bilješki mogla ugroziti zaštitu javnog interesa u pogledu javne sigurnosti. Ombudsmanica napominje da pravilo prema kojem se pristup dokumentima može uskratiti radi zaštite javne sigurnosti obuhvaća situacije u kojima bi javni pristup određenim dokumentima mogao ometati napore javnih tijela da spriječe kriminalne aktivnosti [5].

16. Ombudsmanica smatra da je barem razumno predvidljivo, a ne samo hipotetsko, da su informacije u tim dokumentima, ako su objavljene u neprimjereno vrijeme, mogle omogućiti tim osobama i skupinama koje žele staviti terorističku propagandu na internetu da razviju protustrateške strategije. Takvo otkrivanje moglo je otkriti različite mogućnosti koje se u to vrijeme istražuju kako bi se prevladala vrlo ozbiljna prijetnja terorističke propagande na internetu, kao i konkretne inicijative i korake koje treba provesti kako bi se suočilo s tom prijetnjom. Također nije samo hipotetsko da je objavljivanje bilješki moglo izložiti predstavnike industrije određenim rizicima, na primjer riziku od primanja prijetnji od onih na koje se odnose mjere za borbu protiv terorizma na internetu.

17. Ombudsmanica pozdravlja činjenicu da je Komisija pokazala spremnost da s vremenom objavi više dokumenata. Potiče Komisiju da preispita stalnu potrebu za uskraćivanjem prethodno neotkrivenih dokumenata ili dijelova dokumenata ako je svjesna kontinuiranog zahtjeva za javnim pristupom.

18. Kad je riječ o argumentu podnositelja pritužbe da postoji prevladavajući javni interes za otkrivanje tih dviju bilješki, Ombudsman napominje da u skladu s pravilima EU-a o javnom pristupu ne postoji mogućnost da širi javni interes nadvladava potrebu za zaštitom javnog interesa u pogledu **javne sigurnosti**.

Zaključak

Na temelju istrage u vezi s ovom pritužbom Europski ombudsman zaključuje je sljedećim zaključkom :

Nije bilo nepravilnosti u postupanju Europske komisije.

Podnositelj pritužbe i Europska komisija bit će obaviješteni o toj odluci.

Strasbourg, 5.7.2017.

Europska ombudsmanica Emily O'Reilly

[1] COM(2013) 941 final

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/documents/policies/crisis-and-terrorism/radicalisation_en.pdf

[2] Uredba 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, dostupna na www.europarl.europa.eu/RegData/PDF/r1049_en.pdf

[3] Članak 4. stavak 1. točka (a) prva crta Uredbe 1049/2001.

[4] Članak 4. stavak 3. prvi stavak Uredbe 1049/2001.

[5] Vidjeti presudu Prvostupanjskog suda od 17. lipnja 1998., *Svenska Journalistförbundet protiv Vijeća Europske unije, predmet T-174/95, ECLI:EU:T:1998:127*, točka 121.